

22 Abril, 2018

Patrimoni Projecte per a la conservació de la torre de Can Mario

Palafrugell restaura la seva talaia

PROJECTE • L'Ajuntament de Palafrugell adjudica els treballs per reparar fragments malmesos de l'estructura, el dipòsit elevat de Can Mario i repintar la torre **BCIN** • Havien proposat que els pilars tornessin a ser de ferro nu, sense pintura i protegits amb un producte incolor contra la corrosió, però Patrimoni defensa deixar-la amb l'aspecte actual

Emili Agulló
PALAFRUGELL

L'Ajuntament de Palafrugell ultima els tràmits per posar al dia un dels elements patrimonials referents de la seva silueta urbana, la torre de l'antic conjunt industrial de Can Mario. Amb més d'un segle d'història, la infraestructura fabril ja va ser objecte d'una primera restauració d'envergadura, entre el 2001 i el 2002, arran de la seva declaració com a bé cultural d'interès nacional (BCIN). Però l'efecte del rovell i la corrosió, agreujat per la poca distància amb el litoral, fa necessari un manteniment periòdic. El 2009 van tornar a restaurar-se'n alguns dels elements –un embellidor, fixacions i soldadures metàl·liques–, però ara, al cap d'una dècada i després de mesos tancada a visites de manera preventiva, el govern local ja ha adjudicat un nou contracte –per 168.869 euros, amb IVA– per assegurar el seu domini sobre l'horitzó del nucli urbà.

El disseny del projecte plantejava, de passada, recuperar una estètica més

pròxima al seu aspecte inicial, a principis del segle XX, però com que la torre és un Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN), la intervenció restava pendent del vistiplau de la direcció de Patrimoni de la Generalitat, i la prescripció final de l'ens és mantenir l'estètica actual. Al municipi hi ha dos BCIN més, amb una altra torre, en aquest cas medieval i de guaita, a Sant Sebastià, i la platja del Port Bo de Calella–.

L'accés al cim de la torre es va tancar a final d'estiu per prevenir riscos

L'alcalde, Josep Piferer, defensava la proposta més agosarada de "retirar la pintura amb què es va acolorir tota l'estructura metàl·lica en les dècades més recents", ja que d'origen la base era de ferro nu i "els tècnics van recomanar recuperar-la perquè així també podia ser més fàcil detectar desperfectes i punts de corrosió", que no pas sota la capa de pintura. Malgrat això, avan-

çava que no hi ha d'haver cap problema a adaptar el projecte a un mer sanejament i repintat.

El color es pot mantenir

El projecte adjudicat preveia l'eliminació de la capa de pintura –amb un sistema mecànic de projecció de partícules abrasives– i l'aplicació immediata d'un producte inhibidor d'òxid transparent, un cop retirades les restes d'esmalte i assegurant que la superfície no presenta excés d'humitat, ambiental o per pluja. Però si s'ha de mantenir la imatge segurament optaran per centrar esforços en les zones més malmeses i tornar a esmaltar la torre amb el color actual. Els treballs seran realitzats per un tècnic restaurador de béns culturals o restaurador especialista i caldrà muntar una gran bastida al voltant de tota l'estructura.

Pel que fa al dipòsit superior, l'alcalde destaca que és la part més malmesa. Hi ha planxes força rovellades en diverses zones i, arran del desprendiment de fragments des d'aquella altura, van optar per tan-

Treballadors de la factoria, el 1909, amb l'estructura de ferro nu al fons. A la dreta, la llicència d'obres del 1905 i, al dalt, caramells pel trencament del dipòsit en l'onada de fred del 1956, panoràmica del conjunt a la dècada del 1940 i detall actual d'una de les planxes rovellades del dipòsit ■ ARXIU MUNICIPAL DE PALAFRUGELL / COL·LECCIONS JOAN CARTIER GALLART / FAMÍLIA REGÍ AGUSTÍ / FAMÍLIA TURRÓ PELEGRÍ / QUIM PUIG

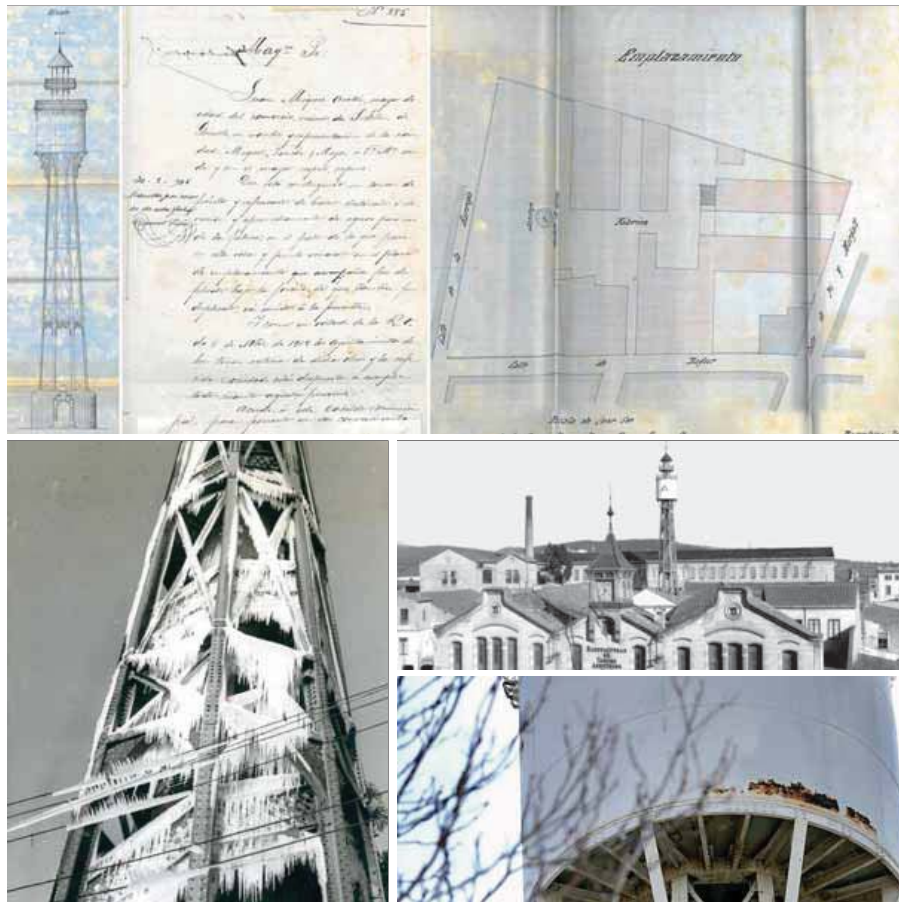

car la torre a visites a finals d'estiu. Els plans són soldar-hi noves planxes allà on sigui necessari i restituir la resta de peces trencades en baranes i ornaments, amb soldadura o un adhesiu per a metall. Respecte al color, Piferer explica que s'havia plantejat deixar-lo amb un to fosc, més industrial, o que passés a ser blanc, igual que a mig segle XX, però també en mantindran l'estètica.

Un giny industrial

Projectada per l'arquitecte General Guitart Lostaló i amb les aportacions de l'enginyer de la gran fàbrica, Josep Maria Manich, la construcció es van encarregar al barceloní Joan Torras, que s'havia especialitzat en l'edificació d'edificis d'arquitectura amb peces metàl·liques. Els treballs es van

22 Abril, 2018

Els treballs no s'emprendran abans del maig

El contracte adjudicat preveu que la intervenció pugui durar uns tres mesos, però al consistori –a més d'esperar el visticla final de Patrimoni– han decidit que els treballs no comencin abans del maig. El motiu, segons explica l'alcalde, és que el cap de setmana vinent, el darrer d'abril, organitzen el festival cultural Flors i Violes, i l'espectacle inaugural es farà divendres al vespre a la plaça de Can Mario. Així, la bastida es podria començar a muntar al maig i el procés de decapat de la pintura vella, l'aplicació del producte protector i les reparacions a la part del dipòsit no es conclourà fins entrat l'estiu. Aquestes dates tenen l'inconvenient que s'encavalcaran amb la temporada turística, però tenen el punt a favor que en principi són els mesos més secs de l'any, ja que les pluges de les darreres setmanes haurien entorpit els treballs. Un cop acabada l'actuació, el consistori preveu poder reobrir l'accés al capdamunt de la torre, un dels atractius de la visita al Museu del Suro. ■

dur a terme el 1904, data esculpida encara visible en les llindes sobre les obertures de la base, i l'entrada en servei efectiva del dipòsit d'aigua va ser el 1905. L'emmagatzema-

ment d'aigua en altura havia de garantir pressió suficient i constant perquè la fàbrica surera rendís.

Són moltes les anècdotes sobre la torre, com ara el so del corn que s'hi toca-

va per marcar l'inici i final dels torns de treball. O els caramells que van penjar de l'estructura el 1956, quan el dipòsit va rebentar a causa de la gran onada de fred i l'aigua que regalima-

va torre avall es va anar glaçant.

Amb el tancament definitiu de la factoria, a finals del 1993, el consistori va preservar la façana principal, les naus dels museus

del Suro i la Fundació Vila Casas, la casa senyorial de Cal Ganxó i la torre. Però de seguida van sorgir veus per reclamar la declaració del dipòsit com a BCIN, assolida amb èxit el maig del

2000, i divulgar-lo com a símbol, amb l'atractiu d'enfilars els 182 graons de cargol que separen la base de la talaia per contemplar el poble i l'Empordanet a 35 metres d'altura. ■